

Naziv studija	Preddiplomski studij sociologije		
Naziv kolegija	Sociologija migracija		
Status kolegija	Izborni		
Godina	2	Semestar	2
ECTS bodovi	5		
Nastavnik	Prof. dr. sc. Saša Božić		
e-mail	sbozic@unizd.hr		
vrijeme konzultacija	Srijedom 18-19.00 (uz najavu e-mailom) u prostoriji 204		
Mjesto izvođenja nastave	Predavaonica 203		
Oblici izvođenja nastave	Predavanja, seminar, diskusije o najvažnijim suvremenim teorijama i istraživanjima u području sociologije migracija, kvalitativno terensko istraživanje		
Nastavno opterećenje P+S+V	30+15+0		
Način provjere znanja i polaganja ispita	Ocjenjivanje eseja u obliku znanstvenog rada nastalog na temelju kvalitativnog terenskog istraživanja; pismeni ispit		
Početak nastave	27.02.2019.	Završetak nastave	05.06.2019.
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin
	18.6. 2019. u 13 h prostorija 203	2.7. 2019. u 13 h prostorija 203	16.9. 2019. u 12 h prostorija 203
Ishodi učenja	<p>Nakon pohađanja i uspješnog apsolviranja ovog kolegija studenti će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati i objasniti temeljne sociološke pristupe proučavanju migracija. 2. Primijeniti koncepte unutar socioloških teorija migracija, kao i koristiti metodu polustrukturiranog intervjua u samostalnom kvalitativnom istraživanju. 3. Koristeći stečene instrumentalne kompetencije argumentirano raspravljati i primjenjivati pojedine koncepte socioloških teorija migracija na seminarima i na predavanjima, uz razumijevanje i uvažavanje tuđih argumenata (interpersonalne kompetencije). 4. Razviti apstraktna kreativna razmišljanja koja će im pomoći u samostalnim istraživanjima i prezentirati samostalno savladano gradivo i vlastite spoznaje kolegama/icama i nastavnicama/ima kroz izlaganja. 5. Steći sposobnost samostalnog pisanja eseja u obliku znanstvenog rada na temelju obrađene literature. 		
Preduvjeti za upis	Nema preduvjeta za upis.		
Sadržaj kolegija	<p>Sociologija migracija jedan je od ključnih suvremenih socioloških predmeta. Ne samo zato što već više stotina milijuna ljudi živi van granica zemalja u kojima su rođeni, zato što broj izbjeglica, ilegalnih migranata, azilanata, radnih migranata, migranata kvalitete života raste iz godine u godinu, zato što sukobi migranata i dijelova većinske populacije otežavaju društvenu integraciju već i zato što migranti povezuju nacionalna društva, transformiraju njihove granice, stvaraju nove sisteme komunikacija i tzv. transnacionalne socijalne prostore preko granica nacionalnih društava.</p> <p>Migracijski fenomeni tako zahtijevaju i omogućuju ponovno promišljanje osnovnih predmeta proučavanja jedne znanstvene discipline. Upravo posljedice migracija i aktivnosti migranata pokazuju gdje su dosezi i ograničenja klasičnih socioloških koncepata poput društva, socijalne mobilnosti i socijalne integracije. Uz to, sociologija migracija postaje temeljni dio istraživačkih i predavačkih programa na europskim sveučilištima jer se bavi fenomenima koji će po svojoj važnosti i opsegu sve više zaokupljati pažnju znanstvene i opće javnosti u zemljama Europske unije.</p>		

	<p>Na kolegiju će se posebna pažnja posvetiti sljedećim sadržajima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osnovni pojmovi: migracija, prostorna mobilnost, tipovi migracija, migrantske skupine i post-migracijski socijalni procesi • Migrantske mreže i generiranje migracijskih tokova • Migracije i novi oblici prostorne mobilnosti • Transnacionalni socijalni prostori • Oblici organiziranja migranata: etnička kolonija, dijaspora, etnička manjina... • Klasični i novi pristupi objašnjenju inkorporacije migranata: integracija, asimilacija, rasizam ... • Hrvatske migracije i hrvatska dijaspora
<p>Obvezna literatura</p>	<p>Božić, Saša (ur.) (2012). <i>Institucionalizacija hrvatske dijaspore. Oblici migrantskog udruživanja – primjeri iz Europe, Južne Amerike i Australije</i>. Zagreb: Jesenski i Turk, str. 9-96.</p> <p>Božić, Saša i Kuti, Simona (2018). Europska politika integracije migranata: od standardiziranja mjera za zemlje Europske unije prema integracijskom servisu utemeljenom na društvenoznanstvenim spoznajama. <i>Revija za sociologiju</i>, 48(1):49-75.</p> <p>Kuti, Simona (2012). Koncepti transnacionalnih socijalnih prostora i polja u istraživanju migracijskih i postmigracijskih procesa. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 28(2):119-141.</p> <p>Mesić, Milan (2002). <i>Međunarodne migracije: tokovi i teorije</i>. Zagreb: Societas</p> <p>Nejašmić, Ivo (2014). Iseljavanje iz Hrvatske od 1900. do 2001.: demografske posljedice stoljetnog procesa. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 30(3):405-435.</p>
<p>Dopunska literatura</p>	<p>Božić, Saša (2001a). Uloga dijaspore u procesu transnacionalizacije. <i>Revija za sociologiju</i>, 32(3-4):117-131.</p> <p>Božić, Saša (2001b). Umirovljeničke migracije, klima i „ugodnosti“. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 17(4):310-326.</p> <p>Božić, Saša; Kuzmanović, Boško i Barada, Valerija (2013). Strani radnici u Hrvatskoj: porijeklo, status, orijentacije. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 29(3):367-404.</p> <p>Čapo Žmegač, Jasna (2010). Različiti pristupi povratnim migracijama: primjer Hrvatske. <i>Studia ethnologica Croatica</i>, 22(1):11-38.</p> <p>Kuti, Simona (2014). Izbjegličke studije i migrantski transnacionalizam: od ignoriranja do novih mogućnosti. <i>Polemos</i>, 17(1-2):29-47.</p> <p>Kuti, Simona i Božić, Saša (2011a). Analitičke dimenzije za istraživanje transnacionalnih aktivnosti: primjer kineskih migranata u Hrvatskoj. <i>Revija za sociologiju</i>, 41(3):315-340.</p> <p>Kuti, Simona i Božić, Saša (2011b). Metodološki nacionalizam u društvenim znanostima: konzekvence za društvena istraživanja. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 27(3):325-344.</p> <p>Kuti, Simona; Gregurović, Margareta i Božić, Saša (2011). Ograničenja</p>

	<p>konceptualizacija rezidencijalne segregacije: povratak socijalnom prostoru? <i>Socijalna ekologija</i>, 20(3):315-333.</p> <p>Mesić, Milan (2010). Multikulturalizam u Njemačkoj. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 26(3):243-262.</p> <p>Mesić, Milan i Župarić-Iljić, Drago (2015). Promjene u okolišu i ljudske migracije. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 30(3):331-354.</p> <p>Nejašmić, Ivica (1990). Iseljavanje iz Hrvatske u evropske i prekomorske zemlje od sredine 19. stoljeća do 1981. – pokušaj kvantifikacije. <i>Migracijske teme</i>, 6(4):511-526.</p> <p>Mežnarić, Silva (2003). Migracijske aktualnosti: stanje, problemi, perspektive paradigmi istraživanja. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 19(4):323-341.</p> <p>Nejašmić, Ivo (1992). Osnovne značajke unutarnje migracije stanovništva Hrvatske 1880-1981. <i>Migracijske teme</i>, 8(2):141-166.</p> <p>Peračković, Krešimir (2006). Sociološki pristup u istraživanju procesa povratnih migracija. <i>Društvena istraživanja</i>, 3, 83, str. 475-498.</p> <p>Zlatković Winter, Jelena (2001). Državljanstvo, nacionalni identitet i migracije: europska perspektiva. <i>Revija za sociologiju</i>, 32(1-2):39-47.</p> <p>Zlatković Winter, Jelena (2004). Suvremena migracijska kretanja u Europi. <i>Migracijske i etničke teme</i>, 20(2-3):161-170.</p> <p>Živić, Dražen (2004). Prisilne migracije i etničke promjene u Hrvatskoj između 1991. i 2001. <i>Časopis za suvremenu povijest</i>, 36(2):639-661.</p>
Način praćenja kvalitete	Na kraju semestra studenti/ce će evaluirati nastavni proces pomoću posebno izrađenog upitnika.
Uvjeti za dobivanje potpisa	Uvjet za dobivanje potpisa i izlazak na ispit je redovito pohađanje nastave, redovito izvršavanje obveza neophodnih za uspješno provođenje nastave i seminara tijekom semestra (npr. čitanje zadane literature, provedeno samostalno istraživanje, priprema pitanja i primjera za seminare itd.), kao i dostavljanje te pozitivno ocijenjen esej u obliku znanstvenog rada prema naputcima za završne i diplomске radove (isključivo u tiskanom obliku, 10 stranica teksta te posebno: naslovna stranica, kazalo i popis korištene literature, prilozi, slike itd., font 12, Times New Roman, prored 1,5). Neispunjavanje obveza neophodnih za uspješno provođenje nastave i seminara u svakom pojedinačnom terminu računat će se kao izostanak s nastave. Esej mora biti dostavljen u tiskanom i elektroničkom obliku (dostaviti na sbozic@unizd.hr prije početka nastave u 14. terminu. Svaku stranicu eseja student/ica mora potpisati. Eseji se ne mogu naknadno dostaviti. Nakon predaje, esej se više ne može ispravljati jer reprezentira ukupni rad na seminaru tijekom cijelog semestra. Esej ocijenjen ocjenom nedovoljan rezultira ukupnom ocjenom nedovoljan.
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi /ispita	Predavanja 1 ECTS bod, seminar i istraživanje, 2 ECTS boda, čitanje obvezne literature 1 ECTS bod, pisanje eseja u obliku znanstvenog rada 1 ECTS bod
Način formiranja konačne ocjene	Uz ranije navedene formalne, vrednuju se i sljedeći sadržajni elementi eseja: konzistentnost teze, sadržaja i podataka; sukladnost tumačenja

	<p>obrađenog fenomena s odabranim konceptom unutar sociologije migracija; integriranje obrađenih koncepata i teorija u osnovne argumente eseja.</p> <p>Pismeni ispit provjerava poznavanje činjenica, sposobnost objašnjenja migracijskih i postmigracijskih procesa kao društvenih fenomena. Na ispitu se može osvojiti maksimalno 40 bodova, a za prolaznu ocjenu potrebno je dobiti barem 20 bodova (dovoljan: 20-24, dobar: 25-30, vrlo dobar: 31-35, izvrstan: 36-40). Eseji koji ne zadovoljavaju ranije napomenute kriterije (dostavljen esej u obliku znanstvenog rada prema naputcima za završne i diplomske radove, u tiskanom i elektroničkom obliku, 10 stranica teksta te posebno: naslovna stranica, kazalo i popis korištene literature, prilozi, slike itd., font 12, Times New Roman, prored 1,5 u 14. terminu prije početka nastave) bit će ocijenjeni ocjenom nedovoljan. Esaj ocijenjen ocjenom nedovoljan rezultira ukupnom ocjenom nedovoljan. Ocjena pozitivno ocijenjenog eseja može povisiti ili sniziti ukupnu ocjenu na ispitu. Ispiti su pismeni. Ispituje se gradivo u literaturi i sadržaj predavanja.</p>
Napomena	<p>1) Prepisivanje radova drugih studentica i studenata (eseja, seminarskih radova i drugih pismenih zadataka), dobivanje odgovora, usmenih ili pismenih, drugih studentica i studenata, kao i davanje odgovora, usmenih ili pismenih, drugim studenticama i studentima tijekom ispita, predstavljaju prevaru!</p> <p>2) Predavanje eseja, seminarskih radova i drugih pismenih zadataka koje su napisali drugi, a koji se predstavljaju kao vlastiti, kao i korištenje (izravno navođenje, prevođenje ili parafraziranje) rečenica, odlomaka i cijelih radova drugih autora bez primjerenoga jasnog referiranja na originalnog autora, predstavljaju plagijatorstvo!</p> <p>Plagijatorstvo i prevara su ozbiljni prekršaji koji izravno i bez konzultacija rezultiraju konačnom ocjenom nedovoljan bez prava izlaska na preostale ispitne rokove i bez prava popravka eseja.</p> <p>U semestru se tolerira izostanak s najviše tri predavanja i isto toliko puta sa seminara, osim na diskusijskom satu na kojem je sudjelovanje obavezno.</p>

Nastavne teme-predavanja			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1	27.2.2019.	Uvod u kolegij. Upoznavanje s programom, načinom rada i obvezama studenata.	
Što su migracije?			
2	6.3. 2019.	Pojam migracije, migracijski termini i koncepti	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str. 239-270.
3	13.3. 2019.	Oblici migracija - od povijesnih do suvremenih	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str.17-28.

			Zlatković-Winter (2004). Suvremena migracijska kretanja u Europi. <i>Migracijske i etničke teme</i> , 20(2-3):161-170.
4	20.3. 2019.	Migracije preko hrvatskih granica – od povijesnih do suvremenih	Sažetak predavanja Nejašmić, Ivo (2014). Iseljavanje iz Hrvatske od 1900. do 2001.: demografske posljedice stoljetnog procesa. <i>Migracijske i etničke teme</i> , 30(3):405-435.
Kako objasniti migracije?			
5	27.3. 2019.	Ekonomске, geografske i biheviorističke teorije migracija	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str. 299-309.
6	3.4. 2019.	Klasične sociološke teorije migracija	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str. 314-329
7	10.4. 2019.	Suvremene sociološke teorije migracija	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str. 330-361
8	17.4. 2019.	Migrant kao stranac; društvo raznolikosti	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str. 363-384
Kako migracije utječu na društvo, a kako društvo utječe na migrante?			
9	24.4. 2019.	Rasizam, ksenofobija, diskriminacija, segregacija	Sažetak predavanja Kuti, Simona; Gregurović, Margareta i Božić, Saša (2011). Ograničenja konceptualizacija rezidencijalne segregacije: povratak socijalnom prostoru?

			Socijalna ekologija, 20(3):315-333.
10	1.5. 2019.	<i>Međunarodni praznik rada</i>	
11	8.5. 2019.	Migracije, društvo i država: inkorporacija, akulturacija, integracija, asimilacija i multikulturalizam	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2010). Multikulturalizam u Njemačkoj. <i>Migracijske i etničke teme</i> , 26(3):243-262.
12	15.5. 2019.	Migracije, društvo i država: građanstvo, migracijske politike	Sažetak predavanja Božić, Saša i Kuti, Simona (2018). Europska politika integracije migranata: od standardiziranja mjera za zemlje Europske unije prema integracijskom servisu utemeljenom na društvenoznanstvenim spoznajama. <i>Revija za sociologiju</i> , 48(1):49-75. Zlatković, Jelena I Božić, Saša (2012). Migracijske politike europskih zemalja: legalni okviri za orijentaciju migranata, u: Božić, S. (ur.) <i>Institucionalizacija hrvatske dijaspora. Oblici migrantskog udruživanja – primjeri iz Europe, Južne Amerike i Australije</i> . Zagreb: Jesenski i Turk, str. 53-77.
Kako društveno djeluju migranti nakon migracija?			
13	22.5. 2019.	Migrantske organizacije, socijalna mobilnost, etnička mobilizacija i dijaspora	Sažetak predavanja Božić, Saša (2012). „Društveni oblici dijaspora“, u: Božić, S. (ur.) <i>Institucionalizacija hrvatske dijaspora. Oblici migrantskog udruživanja – primjeri iz Europe, Južne Amerike i Australije</i> . Zagreb: Jesenski i Turk, str. 9-

			24. Kuti, Simona (2012). „Istraživanja migrantskih organizacija: definicije, koncepti, perspektive i pristranosti“, u: Božić, S. (ur.) Institucionalizacija hrvatske dijaspore. Oblici migrantskog udruživanja – primjeri iz Europe, Južne Amerike i Australije. Zagreb: Jesenski i Turk, str. 25-51
14	29.5. 2019.	Migrantske mreže, transnacionalni socijalni prostori i „transnacionalizam“	Sažetak predavanja Kuti, Simona (2012). Koncepti transnacionalnih socijalnih prostora i polja u istraživanju migracijskih i postmigracijskih procesa. <i>Migracijske i etničke teme</i> , 28(2):119-141.
Kakva je budućnost migracija?			
15	5.6. 2019.	Migracijski trendovi i budućnost društvenih odnosa pod utjecajem migracija	Sažetak predavanja Mesić, Milan (2002). Međunarodne migracije: tokovi i teorije. Zagreb: Societas, str. 230-236

Seminari			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura (Izbor literature ovisi o izabranom predmetu i tipu istraživanja – odluka o literaturi donosi se nakon konzultacije s predmetnim nastavnikom)
1	27.2. 2019.	Upoznavanje s načinom rada u seminaru, kvalitativno terensko istraživanje i primjena metode promatranja sa sudjelovanjem	
2	6.3. 2019.	Odabir teme	
3	13.3. 2019.	Strukturiranje istraživanja	
4	20.3. 2019.	Istraživanje baza podataka i utvrđivanje literature	
5	27.3. 2019.	Sinopsis rada i kratki nacrt istraživanja	
6	3.4. 2019.	Metode istraživanja i uzorak u kvalitativnom istraživanju	
7	10.4. 2019.	Izveštaj i rasprava o primjeni sadržaja iz odabrane literature	
8	17.4. 2019.	Izveštaj i rasprava o kvalitativnom terenskom istraživanju	
9	24.4. 2019.	Izveštaj o pisanju uvoda	
10	1.5. 2019.	<i>Međunarodni praznik rada</i>	
11	8.5. 2019.	Izveštaj o pisanju metodološkog dijela rada i rasprave	
12	15.5. 2019.	Izveštaj o pisanju zaključka	
13	22.5. 2019.	Izveštaj o ukupnom radu	
14	29.5. 2019.	Rasprava o rezultatima rada i prezentaciji rada	
15	5.6. 2019.	Zaključna rasprava i priprema za ispit	

Predavanja i seminari : prof. dr. sc. Saša Božić